

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Στρασβούργο, 15.12.2015
COM(2015) 668 final

2015/0306 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**σχετικά με ένα ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή των παρανόμως
διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών**

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα δράσης για τη μετανάστευση¹, η Επιτροπή παρουσίασε δέσμη μέτρων και πρωτοβουλιών που αποσκοπούν στην παροχή διαρθρωτικών λύσεων για την καλύτερη διαχείριση της μετανάστευσης σε όλες τις τις πτυχές. Η αποτελεσματική επιστροφή των υπηκόων τρίτων χωρών που δεν πληρούν ή δεν πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις εισόδου, παραμονής ή διαμονής στο κράτος μέλος της Ένωσης αποτελεί ουσιώδες μέρος μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης για να εξασφαλιστεί η εύρυθμη λειτουργία των μεταναστευτικών πολιτικών της ΕΕ και για να διατηρηθεί η εμπιστοσύνη του κοινού στο ενωσιακό σύστημα μετανάστευσης.

Η αύξηση του ποσοστού επιστροφής παράτυπων μεταναστών απελευθερώνει ικανότητες για την υποδοχή όσων χρήζουν πραγματικά προστασίας, όπως υποστηρίζεται από τις νέες προσπάθειες που καταβάλλει η ΕΕ για να προστατεύσει όσους έχουν ανάγκη, μεταξύ άλλων μέσω της μετεγκατάστασης και επανεγκατάστασης. Μια αποτελεσματική και αξιόπιστη πολιτική επιστροφής συνοδεύεται από μια περισσότερο ανοικτή μεταναστευτική πολιτική.

Ωστόσο, το σύστημα της ΕΕ για την επιστροφή των παράτυπων μεταναστών δεν είναι επαρκώς αποτελεσματικό. Για παράδειγμα, το 2014 εκτελέστηκε μόνον ποσοστό μικρότερο από το 40 % του συνολικού αριθμού των αποφάσεων επιστροφής που εκδόθηκαν από τα κράτη μέλη. Η Επιτροπή παρουσίασε *σχέδιο δράσης της ΕΕ για την επιστροφή*² στις 9 Σεπτεμβρίου 2015 προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι αιτίες στις οποίες οφείλεται η εν λόγω κατάσταση, συμπεριλαμβανομένων τρόπων για να αυξηθεί η αποδοχή του ενιαίου τύπου ταξιδιωτικού εγγράφου για την απέλαση υπηκόων τρίτων χωρών.

Η έλλειψη έγκυρων ταξιδιωτικών εγγράφων εκδοθέντων από τη χώρα προορισμού του επιστρέφοντος αποτελεί ένα από τα κύρια εμπόδια για την επιτυχή επιστροφή. Επί του παρόντος, τα κράτη μέλη δύνανται να εκδίδουν υποκατάστατο έγγραφο³ για τους παρανόμως διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι δεν διαθέτουν έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο. Η σύσταση του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 1994, καθιερώνει ενιαίο ταξιδιωτικό έγγραφο για την απομάκρυνση/απέλαση υπηκόων τρίτων χωρών⁴. Ωστόσο, η αναγνώρισή του από τρίτες χώρες είναι χαμηλή, μεταξύ άλλων λόγω των μη ικανοποιητικών χαρακτηριστικών και προτύπων του ασφαλείας.

Η ανάγκη να αντιμετωπιστεί το εν λόγω θέμα υπογραμμίστηκε επίσης στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 8ης Οκτωβρίου 2015, στα οποία τα κράτη μέλη δεσμεύτηκαν να χρησιμοποιούν τακτικότερα το ενιαίο τύπου ταξιδιωτικό έγγραφο στις επιχειρήσεις επιστροφής. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στα συμπεράσματά του της 15ης Οκτωβρίου 2015, τόνισε περαιτέρω την ανάγκη αυτή.

¹ COM(2015) 240 final.

² COM(2015) 453 final.

³ ΕΕ C 274 της 19.9.1996, σ. 18.

⁴ Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο όρος «άδεια διέλευσης» («laissez-passer») χρησιμοποιείται συνήθως για το υποκατάστατο ταξιδιωτικό έγγραφο για τους σκοπούς της επιστροφής· ωστόσο, είναι σκόπιμο να αποφεύγεται η χρήση των όρων αυτών στο παρόν πλαίσιο, διότι μπορεί να προκληθεί σύγχυση με την άδεια διέλευσης («laissez-passer») που εκδίδεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1417/2013 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τον καθορισμό της μορφής των αδειών διέλευσης που εκδίδονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ L 353 της 28.12.2013, σ. 26).

Στόχος της παρούσας πρότασης είναι να καθιερωθεί ειδικό ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή υπηκόων τρίτων χωρών που υπόκεινται σε απόφαση επιστροφής, το οποίο προβλέπει ενιαία μορφή και ενισχυμένα τεχνικά χαρακτηριστικά και χαρακτηριστικά ασφαλείας που εξασφαλίζουν την ευρύτερη αποδοχή από τις τρίτες χώρες και την αυξημένη χρήση του εγγράφου αυτού για την επανεισδοχή. Η χρήση του θα πρέπει να προωθηθεί στις ενωσιακές και τις διμερείς συμφωνίες επανεισδοχής ή σε άλλες συμφωνίες.

- **Συνεκτικότητα με ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η παρούσα πρόταση αποτελεί συνέχεια της αναγγελίας του *σχεδίου δράσης της ΕΕ για την επιστροφή* με στόχο την αναζήτηση τρόπων να αυξηθεί η αναγνώριση της ενωσιακής άδειας διέλευσης («*laissez-passer*») από τρίτες χώρες. Το ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή θα πρέπει να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων που τέθηκαν στο *πρόγραμμα δράσης για τη μετανάστευση* προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα του ενωσιακού συστήματος όσον αφορά την επιστροφή των παράτυπων μεταναστών, ιδίως εκείνων που δεν διαθέτουν έγκυρα ταξιδιωτικά έγγραφα, και να αυξηθεί το ποσοστό επιστροφής, εξασφαλίζοντας ότι οι τρίτες χώρες τηρούν τη διεθνή υποχρέωση που υπέχουν να δέχονται την επιστροφή των υπηκόων τους που διαμένουν παράτυπα στην Ευρώπη.

Η πρόταση για ένα ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή συνάδει με τις διατάξεις της οδηγίας για την επιστροφή και βασίζεται σ' αυτές· οι εν λόγω διατάξεις καθορίζουν τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών⁵.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Το άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ εξουσιοδοτεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, να λαμβάνουν μέτρα στον τομέα της λαθρομετανάστευσης και της παράνομης διαμονής, καθώς και της απομάκρυνσης και του επαναπατρισμού των παρανόμως διαμενόντων. Ως εκ τούτου, το άρθρο αυτό αποτελεί την κατάλληλη νομική βάση για τη θέσπιση ευρωπαϊκού ταξιδιωτικού εγγράφου για την επιστροφή.

- **Μεταβλητή γεωμετρία**

Όσον αφορά τη μεταβλητή γεωμετρία, η παρούσα πρόταση ακολουθεί συγκρίσιμο καθεστώς με την οδηγία για την επιστροφή.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στις Συνθήκες, η Δανία αποφασίζει, εντός εξαμήνου αφότου το Συμβούλιο αποφασίσει σχετικά με τον παρόντα κανονισμό, αν θα εφαρμόσει την εν λόγω πρόταση, η οποία βασίζεται στο κερτημένο του Σένγκεν, στο εθνικό της δίκαιο.

Όσον αφορά το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία, η οδηγία για την επιστροφή έχει υβριδικό χαρακτήρα, όπως αντικατοπτρίζεται στις αιτιολογικές σκέψεις 26 και 27. Επομένως, τόσο το πρωτόκολλο αριθ. 19 σχετικά με το κερτημένο του Σένγκεν που έχει ενσωματωθεί στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο προσαρτάται στις Συνθήκες, όσο και το πρωτόκολλο αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά

⁵ Οδηγία 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ L 348 της 24.12.2008, σ. 98).

τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στις Συνθήκες, εφαρμόζονται στην παρούσα πρόταση. Σύμφωνα με το τελευταίο πρωτόκολλο μη συμμετοχής στον χώρο Σένγκεν, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία δεν συμμετέχουν στην έκδοση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύονται από αυτόν ούτε υπόκεινται στην εφαρμογή του. Μπορούν, ωστόσο, να κοινοποιήσουν στο Συμβούλιο ότι επιθυμούν να συμμετάσχουν στην παρούσα νομοθετική πράξη.

Με βάση τις αντίστοιχες συμφωνίες για τη σύνδεση των χωρών αυτών με την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν, η Ισλανδία, η Νορβηγία, η Ελβετία και το Λιχτενστάιν θα δεσμεύονται από τον προτεινόμενο κανονισμό.

- **Επικουρικότητα**

Ο στόχος της παρούσας πρότασης, δηλαδή η θέσπιση ευρωπαϊκού ταξιδιωτικού εγγράφου για την επιστροφή των υπηκόων τρίτων χωρών με ενισχυμένα χαρακτηριστικά ασφάλειας προκειμένου να βελτιωθεί η αναγνώριση αυτού του εγγράφου από τρίτες χώρες, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς με μεμονωμένη δράση των κρατών μελών. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η συνύπαρξη διαφορετικών εθνικών ταξιδιωτικών εγγράφων για την επιστροφή, τα οποία κάνουν χρήση διάφορων μορφών, προτύπων και χαρακτηριστικών ασφαλείας, θα εμπόδιζε την αναγνώριση αυτών των ταξιδιωτικών εγγράφων στις συμφωνίες επανεισδοχής της ΕΕ με τρίτες χώρες, και θα επηρέαζε αρνητικά την αποτελεσματική επιστροφή και επανεισδοχή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών. Ο στόχος της παρούσας πρότασης μπορεί, ως εκ τούτου, να επιτευχθεί καλύτερα από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Αναλογικότητα**

Δεδομένου ότι ο προτεινόμενος κανονισμός εναρμονίζει τη μορφή και τις τεχνικές προδιαγραφές του ευρωπαϊκού ταξιδιωτικού εγγράφου για την επιστροφή και δεν τροποποιεί ούτε αναθεωρεί τα κοινά πρότυπα και τους κοινούς κανόνες για την επιστροφή που θέτει η οδηγία για την επιστροφή, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου του.

Επιπλέον, δεδομένου ότι έχουν ήδη καθοριστεί σχετικά και αξιόπιστα χαρακτηριστικά ασφαλείας για το ενιαίου τύπου φύλλο επί του οποίου τίθεται η θεώρηση που χορηγείται από τα κράτη μέλη στους κατόχους ταξιδιωτικών εγγράφων μη αναγνωριζόμενων από το κράτος μέλος που χορηγεί το φύλλο⁶, τα χαρακτηριστικά αυτά⁷ χρησιμοποιούνται για το ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή. Με τον τρόπο αυτό αποφεύγεται η αύξηση του πρόσθετου κόστους για τα κράτη μέλη.

- **Επιλογή του νομικού μέσου**

Προκειμένου να θεσπιστούν ενιαία και εναρμονισμένα χαρακτηριστικά, να εξασφαλιστεί η σαφήνεια των εννοιών και η άμεση εφαρμογή του ευρωπαϊκού ταξιδιωτικού εγγράφου για

⁶ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 333/2002 του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 2002, για την καθιέρωση φύλλου ενιαίου τύπου επί του οποίου τίθεται η θεώρηση που χορηγείται από τα κράτη μέλη στους κατόχους ταξιδιωτικών εγγράφων μη αναγνωριζόμενων από το κράτος μέλος που χορηγεί το φύλλο (ΕΕ L 53 της 23.2.2002, σ. 4).

⁷ Απόφαση της Επιτροπής C(2010)319, της 27ης Ιανουαρίου 2010, που αντικαθιστά την απόφαση της Επιτροπής C(1996)352, της 7ης Φεβρουαρίου 1996, για τον καθορισμό περαιτέρω τεχνικών προδιαγραφών για τη θεώρηση ενιαίου τύπου (ενοποιημένη έκδοση της απόφασης C(1996)352 και των τροποποιητικών της αποφάσεων C(2000)4332 της 28ης Δεκεμβρίου 2000, C(2002)2002 της 3ης Ιουνίου 2002 και C(2009)3769 της 20ής Μαΐου 2009) (παράρτημα της εν λόγω απόφασης με διαβάθμιση EU Secret).

την επιστροφή, κρίνεται σκόπιμο να εκδοθεί η παρούσα πράξη με τη μορφή κανονισμού. Εφόσον είναι απαραίτητο, η Επιτροπή θα πρέπει να εξουσιοδοτηθεί να εγκρίνει τις αναγκαίες τεχνικές προσαρμογές στη μορφή του ευρωπαϊκού ταξιδιωτικού εγγράφου με κατ' εξουσιοδότηση πράξεις.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις/έλεγχοι καταλληλότητας ισχύουσας νομοθεσίας**

Η σύσταση του Συμβουλίου της 30ής Νοεμβρίου 1994 σχετικά με την καθιέρωση ενός ενιαίου τύπου ταξιδιωτικού εγγράφου για την απομάκρυνση/απέλαση υπηκόων τρίτων χωρών δεν υποβλήθηκε σε αξιολόγηση λόγω του μη δεσμευτικού χαρακτήρα της. Ωστόσο, από τις τακτικές συζητήσεις με τους εκπροσώπους τόσο των κρατών μελών όσο και τρίτων χωρών προκύπτει ότι το ισχύον νομικό μέσο είναι ανεπαρκές για να εξασφαλιστούν τα πρότυπα ασφαλείας που είναι απαραίτητα για την πραγματοποίηση της επιστροφής και της επανεισδοχής των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών.

Κατά τη διάρκεια των τακτικών συζητήσεων με εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, δεν έχουν ανακύψει ζητήματα σε σχέση με τα χαρακτηριστικά ασφαλείας που ισχύουν για το φύλλο ενιαίου τύπου επί του οποίου τίθεται η θεώρηση που χορηγείται από τα κράτη μέλη στους κατόχους ταξιδιωτικών εγγράφων μη αναγνωριζόμενων από το κράτος μέλος που καταρτίζει το φύλλο. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να χρησιμοποιηθούν τα ίδια χαρακτηριστικά ασφαλείας για το ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή.

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Πραγματοποιήθηκε διαβούλευση με εμπειρογνώμονες των κρατών μελών στο πλαίσιο συναντήσεων και διαλόγων σχετικά με την επιστροφή και την επανεισδοχή. Ζητήθηκε επίσης η γνώμη τους μέσω ad hoc έρευνας του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μετανάστευσης (ΕΔΜ) η οποία δρομολογήθηκε στις 14 Οκτωβρίου 2011⁸. Από τις διαβουλεύσεις αυτές εξήχθη το συμπέρασμα ότι το ενιαίου τύπου ταξιδιωτικό έγγραφο για την απομάκρυνση/απέλαση υπηκόων τρίτων χωρών σπανίως γίνεται δεκτό από τις αρχές τρίτων χωρών, λόγω και των χαμηλών προδιαγραφών ασφαλείας του.

- **Σύλλογή και χρήση εμπειρογνωμοσύνης**

Η πρόταση στηρίζεται στις απόψεις που εκφράστηκαν από τους εθνικούς εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, οι οποίοι συμμετείχαν στη διαβούλευση κατά τη διάρκεια συναντήσεων και διαλόγων σχετικά με την επιστροφή και την επανεισδοχή, καθώς και μέσω της έρευνας του ΕΔΜ, όπως εξηγείται παραπάνω.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Λόγω του επείγοντος χαρακτήρα της δράσης που είναι αναγκαία για να βελτιωθεί η εφαρμογή της επιστροφής και να αυξηθεί το ποσοστό επανεισδοχής, μεταξύ άλλων των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών που δεν διαθέτουν έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο, δεν εκπονήθηκε εκτίμηση των επιπτώσεων.

⁸ Τα αποτελέσματα αυτής της ad hoc έρευνας διατίθενται στην ακόλουθη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/ad-hoc-queries/return/254_emn_ad-hoc_query_eu_laissez-passer_24august2010_wider_dissemination_en.pdf.

- **Καταλληλότητα του κανονιστικού πλαισίου και απλούστευση**

Το ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή αναμένεται να μειώσει τον διοικητικό και γραφειοκρατικό φόρτο για τις διοικήσεις των κρατών μελών και των τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των προξενικών υπηρεσιών, και θα πρέπει να συμβάλει στη μείωση της χρονικής διάρκειας των διοικητικών διαδικασιών που απαιτούνται για την εξασφάλιση της επιστροφής και της επανεισδοχής των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών.

Επιπλέον, με την εφαρμογή στο ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή των ενισχυμένων χαρακτηριστικών ασφαλείας που ισχύουν ήδη για το φύλλο ενιαίου τύπου επί του οποίου τίθεται η θεώρηση που χορηγείται από τα κράτη μέλη στους κατόχους ταξιδιωτικών εγγράφων μη αναγνωριζόμενων από το κράτος μέλος που χορηγεί το φύλλο, αναμένεται ότι δεν θα αυξηθεί το διοικητικό και οικονομικό κόστος για τα κράτη μέλη.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Η παρούσα πρόταση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ειδικότερα την προστασία σε περίπτωση απομάκρυνσης, απέλασης και έκδοσης που προβλέπεται στο άρθρο 19 του Χάρτη.

Η παρούσα πρόταση ορίζει μόνο τη μορφή και τις τεχνικές προδιαγραφές του ευρωπαϊκού ταξιδιωτικού εγγράφου για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών και, επομένως, δεν έχει σημαντικές επιπτώσεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα των υπηκόων τρίτων χωρών.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση δεν έχει καμία επίπτωση στον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Δεδομένου ότι το προτεινόμενο ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή έχει σχεδιαστεί για μία μόνο χρήση, και επειδή ακολουθεί τις τεχνικές προδιαγραφές και τα χαρακτηριστικά ασφαλείας που έχουν ήδη συμφωνηθεί σχετικά με τα φύλλα ενιαίου τύπου επί των οποίων τίθεται η θεώρηση που χορηγείται από τα κράτη μέλη στους κατόχους ταξιδιωτικών εγγράφων μη αναγνωριζόμενων από το κράτος μέλος, το πρόσθετο κόστος για τα κράτη μέλη όσον αφορά την παραγωγή και την έκδοση του εν λόγω εγγράφου είναι αμελητέο σε σύγκριση με τη σημερινή κατάσταση.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Η χρησιμότητα και η αποτελεσματικότητα του ευρωπαϊκού ταξιδιωτικού εγγράφου θα πρέπει να αξιολογηθεί στο πλαίσιο της αξιολόγησης των συμφωνιών επανεισδοχής της ΕΕ με τρίτες χώρες.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Η πρόταση αποσκοπεί να εναρμονίσει τη μορφή και τις τεχνικές προδιαγραφές του ευρωπαϊκού ταξιδιωτικού εγγράφου για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών, προκειμένου να εξασφαλιστούν υψηλότερα τεχνικά πρότυπα και πρότυπα ασφαλείας, ειδικότερα όσον αφορά την προστασία από την παραποίηση και την πλαστογράφηση. Αναμένεται να διευκολύνει την αναγνώριση αυτού του εγγράφου από τρίτες

χώρες για τους σκοπούς της επιστροφής και της επανεισδοχής, ιδίως στο πλαίσιο των συμφωνιών επανεισδοχής ή άλλων ρυθμίσεων με τρίτες χώρες, καθώς και στο πλαίσιο της συνεργασίας για την επιστροφή με τρίτες χώρες η οποία δεν καλύπτεται από επίσημες συμφωνίες.

Το ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή αναμένεται να συμβάλει στην αύξηση της ευελιξίας για τις αρχές των τρίτων χωρών και να μειώσει τον διοικητικό φόρτο για τις αρμόδιες προξενικές αρχές. Κατ' αυτόν τον τρόπο, το κόστος για το ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή αναμένεται να περιοριστεί στο ελάχιστο. Η επιτάχυνση των διοικητικών διαδικασιών για την επιστροφή θα συμβάλει στη μείωση της περιόδου κατά τη διάρκεια της οποίας οι επιστρέφοντες που αναμένουν απομάκρυνση τελούν υπό διοικητική κράτηση.

Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να εξετάσουν το ενδεχόμενο έκδοσης ευρωπαϊκού ταξιδιωτικού εγγράφου για την επιστροφή όταν έγγραφο το οποίο δεν ισχύει ή δεν ισχύει πλέον για ταξίδια, ή πιστοποιητικό, ή αντίγραφο των εγγράφων αυτών, αποδεικνύει την ιθαγένεια των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών που υπόκεινται σε απόφαση επιστροφής (π.χ. διαβατήριο, ταυτότητα, άδεια διέλευσης («laissez passer») τρίτης χώρας που έχουν λήξει· στρατιωτικό ή ναυτικό δελτίο ταυτότητας, δίπλωμα οδήγησης· πιστοποιητικό ιθαγένειας, γέννησης, γάμου ή άλλο πιστοποιητικό ληξιαρχείου· στοιχεία ταυτότητας από το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις). Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να εξετάσουν το ενδεχόμενο έκδοσης του ευρωπαϊκού ταξιδιωτικού εγγράφου στην περίπτωση κατά την οποία υπήκοος τρίτης χώρας, του οποίου η ιθαγένεια έχει επιβεβαιωθεί από τις αρμόδιες αρχές τρίτης χώρας, δεν έχει λάβει έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο εντός εύλογης προθεσμίας.

Άρθρο 1: καθορίζει το αντικείμενο της πρότασης, δηλαδή τον καθορισμό της μορφής και των τεχνικών προδιαγραφών του ευρωπαϊκού ταξιδιωτικού εγγράφου για την επιστροφή.

Άρθρο 2: παρέχει τον ορισμό των βασικών όρων.

Άρθρο 3: καθορίζει τη μορφή, το περιεχόμενο, τη γλώσσα και την ισχύ του ευρωπαϊκού ταξιδιωτικού εγγράφου για την επιστροφή, και εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να τροποποιεί τη μορφή με κατ' εξουσιοδότηση πράξεις.

Άρθρο 4: ορίζει τις τεχνικές προδιαγραφές και τα χαρακτηριστικά ασφαλείας του ευρωπαϊκού ταξιδιωτικού εγγράφου για την επιστροφή, τα οποία είναι αυτά που καθορίζονται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 333/2002 του Συμβουλίου και δεν κοινολογούνται για λόγους ασφαλείας.

Άρθρο 5: καθορίζει τους κανόνες που αφορούν τα τέλη για την έκδοση του ταξιδιωτικού εγγράφου για την επιστροφή, το οποίο θα χορηγείται δωρεάν στους υπηκόους τρίτων χωρών.

Άρθρο 6: θεσπίζει τους κανόνες για την άσκηση από την Επιτροπή των αρμοδιοτήτων που της ανατέθηκαν, σύμφωνα με το άρθρο 290 της ΣΛΕΕ.

Άρθρο 7: ορίζει ότι η ισχύουσα σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με ένα ενιαίου τύπου ταξιδιωτικό έγγραφο για την απομάκρυνση/απέλαση υπηκόων τρίτων χωρών καταργείται και αντικαθίσταται.

Άρθρο 8: θέτει τους κανόνες για την έναρξη ισχύος και το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού.

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με ένα ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο γ),

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η επιστροφή των υπηκόων τρίτων χωρών που δεν πληρούν ή δεν πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις εισόδου, παραμονής ή διαμονής στα κράτη μέλη, με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, ιδίως της αρχής της μη επαναπροώθησης, και σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2008/115/ΕΚ⁹, αποτελεί ουσιώδες μέρος των συνολικών προσπαθειών να εξασφαλιστεί η αξιοπιστία και η ομαλή λειτουργία των ενωσιακών πολιτικών μετανάστευσης, καθώς και να μειωθεί και να αποτραπεί η παράτυπη μετανάστευση.
- (2) Οι εθνικές αρχές των κρατών μελών αντιμετωπίζουν δυσκολίες όσον αφορά την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών που δεν διαθέτουν έγκυρα ταξιδιωτικά έγγραφα.
- (3) Η βελτίωση της συνεργασίας όσον αφορά την επιστροφή και την επανεισδοχή με τις κύριες χώρες καταγωγής και διέλευσης των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών είναι ουσιαστικής σημασίας για την αύξηση των ποσοστών επιστροφής, τα οποία δεν είναι ικανοποιητικά.
- (4) Το ισχύον ενιαίου τύπου ταξιδιωτικό έγγραφο για την απομάκρυνση/απέλαση υπηκόων τρίτων χωρών, που καθιερώθηκε με τη σύσταση του Συμβουλίου της 30ής Νοεμβρίου 1994¹⁰, δεν είναι ευρέως αποδεκτό από τις αρχές τρίτων χωρών, για λόγους στους οποίους συμπεριλαμβάνονται τα ανεπαρκή πρότυπα ασφαλείας του.
- (5) Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο να προωθηθεί η αποδοχή από τρίτες χώρες μιας βελτιωμένης ευρωπαϊκής άδειας διέλευσης ως εγγράφου αναφοράς για τους σκοπούς της επιστροφής.

⁹ Οδηγία 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ L 348 της 24.12.2008, σ. 98).

¹⁰ Σύσταση του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 1994, σχετικά με την καθιέρωση ενός ενιαίου τύπου ταξιδιωτικού εγγράφου για την απομάκρυνση/απέλαση υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ C 274 της 19.9.1996, σ. 18).

- (6) Θα πρέπει να καθιερωθεί ένα ασφαλέστερο ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή των υπηκόων τρίτων χωρών, ώστε να διευκολυνθεί η επιστροφή και η επανεισδοχή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών. Τα ενισχυμένα χαρακτηριστικά ασφάλειας του θα πρέπει να διευκολύνουν την αναγνώρισή του από τρίτες χώρες. Το έγγραφο αυτό θα πρέπει να συμβάλει στην εκτέλεση των επιστροφών στο πλαίσιο των συμφωνιών επανεισδοχής ή άλλων ρυθμίσεων με τρίτες χώρες, καθώς και στο πλαίσιο της συνεργασίας για την επιστροφή με τρίτες χώρες η οποία δεν καλύπτεται από επίσημες συμφωνίες.
- (7) Στις συμφωνίες επανεισδοχής που έχουν συναφθεί από την Ένωση με τρίτες χώρες θα πρέπει να επιδιώκεται η αναγνώριση του ευρωπαϊκού ταξιδιωτικού εγγράφου για την επιστροφή. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιδιώξουν την αναγνώριση του ευρωπαϊκού ταξιδιωτικού εγγράφου για την επιστροφή στις διμερείς συμφωνίες και στις λοιπές ρυθμίσεις, καθώς και στο πλαίσιο της συνεργασίας για την επιστροφή με τρίτες χώρες η οποία δεν καλύπτεται από επίσημες συμφωνίες.
- (8) Το ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή θα πρέπει να βοηθήσει στη μείωση του διοικητικού και γραφειοκρατικού φόρτου για τις διοικήσεις των κρατών μελών και των τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των προξενικών υπηρεσιών, και να συμβάλει στη μείωση της χρονικής διάρκειας των διοικητικών διαδικασιών που απαιτούνται για την εξασφάλιση της επιστροφής και της επανεισδοχής των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών.
- (9) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εναρμονίσει μόνο τη μορφή και τις τεχνικές προδιαγραφές του ευρωπαϊκού ταξιδιωτικού εγγράφου για την επιστροφή και δεν θα πρέπει να εναρμονίσει τους κανόνες για την έκδοση του εν λόγω εγγράφου.
- (10) Στις περιπτώσεις υπό τις οποίες τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάζουν το ενδεχόμενο έκδοσης ευρωπαϊκού ταξιδιωτικού εγγράφου για την επιστροφή συμπεριλαμβάνονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες έγγραφο το οποίο δεν ισχύει ή δεν ισχύει πλέον για πραγματοποίηση ταξιδιού, πιστοποιητικό ληξιαρχείου, άλλο επίσημο έγγραφο ή αντίγραφό του αποδεικνύει την ιθαγένεια των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών που υπόκεινται σε απόφαση επιστροφής. Παραδείγματα τέτοιων εγγράφων είναι το διαβατήριο, η ταυτότητα ή η άδεια διέλευσης («*laissez passer*») τρίτης χώρας που έχουν λήξει, στρατιωτικό ή ναυτικό δελτίο ταυτότητας, δίπλωμα οδήγησης· τα πιστοποιητικά ιθαγένειας, γέννησης, γάμου· το απόσπασμα από το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν επίσης να εξετάσουν το ενδεχόμενο έκδοσης του εν λόγω εγγράφου όταν υπήκοος τρίτης χώρας του οποίου η ιθαγένεια έχει επιβεβαιωθεί από τις αρμόδιες αρχές τρίτης χώρας δεν έχει λάβει έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο εντός εύλογης προθεσμίας.
- (11) Το περιεχόμενο και οι τεχνικές προδιαγραφές του ευρωπαϊκού ταξιδιωτικού εγγράφου για την επιστροφή θα πρέπει να εναρμονιστούν, προκειμένου να εξασφαλιστούν υψηλά τεχνικά πρότυπα και πρότυπα ασφαλείας, ειδικότερα όσον αφορά την προστασία από την παραποίηση και την πλαστογράφηση. Το έγγραφο θα πρέπει να φέρει αναγνωρίσιμα εναρμονισμένα χαρακτηριστικά ασφαλείας. Τα υψηλά τεχνικά πρότυπα και πρότυπα ασφαλείας που υφίστανται ήδη και τα οποία έχουν καθοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 333/2002 του Συμβουλίου¹¹, θα

¹¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 333/2002 του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 2002, για την καθιέρωση φύλλου ενιαίου τύπου επί του οποίου τίθεται η θεώρηση που χορηγείται από τα κράτη μέλη στους κατόχους ταξιδιωτικών εγγράφων μη αναγνωριζόμενων από το κράτος μέλος που χορηγεί το φύλλο (ΕΕ L 53 της 23.2.2002, σ. 4).

πρέπει, επομένως, να εφαρμοστούν στο ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή.

- (12) Η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή, προκειμένου να τροποποιεί ή να συμπληρώνει ορισμένα μη ουσιώδη στοιχεία του υποδείγματος για το ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η Επιτροπή να προβαίνει στις ενδεδειγμένες διαβουλεύσεις κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες, μεταξύ άλλων και σε επίπεδο εμπειρογνομώνων.
- (13) Η Επιτροπή θα πρέπει, κατά την προετοιμασία και την έκδοση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, να διασφαλίζει την ταυτόχρονη, έγκαιρη και κατάλληλη διαβίβαση των σχετικών εγγράφων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.
- (14) Όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού, οι αρμόδιες αρχές εκτελούν τα καθήκοντά τους για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού σύμφωνα με τις εθνικές νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις οι οποίες μεταφέρουν την οδηγία 95/46/EK¹².
- (15) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, που προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του. Δεδομένου ότι ο παρών κανονισμός — στον βαθμό που εφαρμόζεται σε υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι δεν πληρούν ή δεν πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις εισόδου σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 562/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹³ — βασίζεται στο κεκτημένο του Σένγκεν, η Δανία, σύμφωνα με το άρθρο 4 του προαναφερθέντος πρωτοκόλλου, αποφασίζει εντός εξαμήνου αφότου το Συμβούλιο αποφασίσει σχετικά με τον παρόντα κανονισμό εάν θα τον εφαρμόσει στο εθνικό της δίκαιο.
- (16) Στον βαθμό που ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι δεν πληρούν ή δεν πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις εισόδου σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 562/2006, συνιστά ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν στις οποίες δεν συμμετέχει το Ηνωμένο Βασίλειο, σύμφωνα με την απόφαση 2000/365/EK του Συμβουλίου¹⁴. ως εκ τούτου, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συμμετέχει στην έκδοση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του. Επιπλέον, σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και με την επιφύλαξη του άρθρου 3 και του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συμμετέχει στην έκδοση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του.

¹² Οδηγία 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31)».

¹³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 562/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) (ΕΕ L 105 της 13.4.2006, σ. 1).

¹⁴ Απόφαση 2000/365/EK του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, σχετικά με το αίτημα του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας να συμμετέχει σε ορισμένες από τις διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν (ΕΕ L 131 της 1.6.2000, σ. 43).

- (17) Στον βαθμό που ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι δεν πληρούν ή δεν πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις εισόδου σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 562/2006, συνιστά ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν στις οποίες δεν συμμετέχει η Ιρλανδία, σύμφωνα με την απόφαση 2002/192/ΕΚ του Συμβουλίου¹⁵. ως εκ τούτου, η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στην έκδοση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του. Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και με την επιφύλαξη του άρθρου 3 και του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στην έκδοση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του.
- (18) Όσον αφορά την Ισλανδία και τη Νορβηγία, ο παρών κανονισμός — στον βαθμό που εφαρμόζεται σε υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι δεν πληρούν ή δεν πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις εισόδου σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 562/2006 — συνιστά ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν, κατά την έννοια της συμφωνίας που έχει συναφθεί από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη Δημοκρατία της Ισλανδίας και το Βασίλειο της Νορβηγίας για τη σύνδεση των εν λόγω χωρών προς τη θέση σε ισχύ, την εφαρμογή και την περαιτέρω ανάπτυξη του κεκτημένου Σένγκεν¹⁶, οι οποίες εμπίπτουν στον τομέα που αναφέρεται στο άρθρο 1 της απόφασης 1999/437/ΕΚ του Συμβουλίου¹⁷.
- (19) Όσον αφορά την Ελβετία, ο παρών κανονισμός — στον βαθμό που εφαρμόζεται σε υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι δεν πληρούν ή δεν πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις εισόδου σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 562/2006 — συνιστά ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν, κατά την έννοια της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν¹⁸, οι οποίες εμπίπτουν στον τομέα που αναφέρεται στο άρθρο 1 της απόφασης 2008/146/ΕΚ του Συμβουλίου, σε συνδυασμό με το άρθρο 3 της απόφασης 2008/146/ΕΚ του Συμβουλίου¹⁹.
- (20) Όσον αφορά το Λιχτενστάιν, ο παρών κανονισμός — στον βαθμό που εφαρμόζεται σε υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι δεν πληρούν ή δεν πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις εισόδου σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 562/2006 — συνιστά ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν, κατά την έννοια του πρωτοκόλλου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Ελβετικής Συνομοσπονδίας και του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν για την προσχώρηση του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν στη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας για τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου Σένγκεν²⁰, οι οποίες εμπίπτουν στον τομέα που αναφέρεται στο άρθρο 1

¹⁵ Απόφαση 2002/192/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Φεβρουαρίου 2002, σχετικά με το αίτημα της Ιρλανδίας να συμμετέχει σε ορισμένες από τις διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν (ΕΕ L 64 της 7.3.2002, σ. 20).

¹⁶ ΕΕ L 176 της 10.7.1999, σ. 36.

¹⁷ ΕΕ L 176 της 10.7.1999, σ. 31.

¹⁸ ΕΕ L 53 της 27.2.2008, σ. 52.

¹⁹ ΕΕ L 53 της 27.2.2008, σ. 1.

²⁰ ΕΕ L 160 της 18.6.2011, σ. 21.

της απόφασης 1999/437/EK, σε συνδυασμό με το άρθρο 3 της απόφασης 2011/350/ΕΕ του Συμβουλίου²¹.

- (21) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και συνεπώς, λόγω των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης, μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να θεσπίζει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως καθορίζεται στο εν λόγω άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών.
- (22) Προκειμένου να θεσπιστούν ενιαίες προϋποθέσεις και να εξασφαλιστεί η σαφήνεια των εννοιών, είναι σκόπιμο να εκδοθεί η παρούσα πράξη με τη μορφή κανονισμού.
- (23) Ο παρών κανονισμός σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ειδικότερα την προστασία σε περίπτωση απομάκρυνσης, απέλασης και έκδοσης που προβλέπεται στο άρθρο 19 του Χάρτη.
- (24) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να καταργήσει και να αντικαταστήσει τη σύσταση του Συμβουλίου της 30ής Νοεμβρίου 1994,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Ο παρών κανονισμός θεσπίζει τη μορφή και τις τεχνικές προδιαγραφές του ευρωπαϊκού ταξιδιωτικού εγγράφου για την επιστροφή των υπηκόων τρίτων χωρών.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- (1) «υπήκοος τρίτης χώρας»: οι υπήκοοι τρίτων χωρών όπως ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 1 της οδηγίας (ΕΕ) αριθ. 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²².
- (2) «επιστροφή»: η επιστροφή όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 3 της οδηγίας 2008/115/ΕΚ.
- (3) «απόφαση επιστροφής»: η απόφαση επιστροφής όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 4 της οδηγίας 2008/115/ΕΚ.

Άρθρο 3

Ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή

²¹ ΕΕ L 160 της 18.6.2011, σ. 19.

²² Οδηγία 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ L 348 της 24.12.2008, σ. 98).

1. Η μορφή του ευρωπαϊκού ταξιδιωτικού εγγράφου για την επιστροφή είναι σύμφωνη με το υπόδειγμα που παρατίθεται στο παράρτημα. Περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία του υπηκόου τρίτης χώρας:
 - α) όνομα, επώνυμο, ημερομηνία γέννησης, φύλο, ιθαγένεια, διακριτικά χαρακτηριστικά και, εφόσον είναι γνωστή, διεύθυνση στην τρίτη χώρα επιστροφής του υπηκόου τρίτης χώρας·
 - β) φωτογραφία·
 - γ) την εκδούσα αρχή, την ημερομηνία έκδοσης και την περίοδο ισχύος.
2. Το ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή καταρτίζεται στην επίσημη γλώσσα ή στις επίσημες γλώσσες του κράτους μέλους που εκδίδει την απόφαση επιστροφής και, κατά περίπτωση, μεταφράζεται στα αγγλικά και τα γαλλικά.
3. Το έγγραφο ισχύει για απλή μετάβαση στην τρίτη χώρα επιστροφής.
4. Όταν κρίνεται αναγκαίο, είναι δυνατό να επισυνάπτονται στο ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή συμπληρωματικά έγγραφα που είναι αναγκαία για την επιστροφή των υπηκόων τρίτων χωρών.
5. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 6, προκειμένου να τροποποιεί τη μορφή του ευρωπαϊκού ταξιδιωτικού εγγράφου για την επιστροφή.

Άρθρο 4

Τεχνικές προδιαγραφές

1. Τα χαρακτηριστικά ασφαλείας και οι τεχνικές προδιαγραφές για το ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή είναι αυτά που καθορίζονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 333/2002 του Συμβουλίου.
2. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή και στα υπόλοιπα κράτη μέλη δείγμα του ευρωπαϊκού ταξιδιωτικού εγγράφου για την επιστροφή που καταρτίζεται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 5

Τέλη έκδοσης

Το ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή εκδίδεται δωρεάν για τους υπηκόους τρίτων χωρών.

Άρθρο 6

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.
2. Η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 5 ανατίθεται στην Επιτροπή επ' αόριστον από την [να προστεθεί η ημερομηνία έναρξης ισχύος].
3. Η εξουσιοδότηση που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 5 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω

απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτήν. Δεν θίγει το κύρος τυχόν κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ισχύουν ήδη.

4. Μόλις η Επιτροπή εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, την κοινοποιεί ταυτοχρόνως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
5. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 5 τίθεται σε ισχύ μόνον εφόσον δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός δύο μηνών από την ημέρα που η πράξη κοινοποιείται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ή αν, πριν λήξει αυτή η περίοδος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η εν λόγω προθεσμία παρατείνεται κατά δύο μήνες με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 7

Κατάργηση και αντικατάσταση της σύστασης του Συμβουλίου της 30ής Νοεμβρίου 1994

Η σύσταση του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 1994, σχετικά με την καθιέρωση ενός ενιαίου τύπου ταξιδιωτικού εγγράφου για την απομάκρυνση/απέλαση υπηκόων τρίτων χωρών καταργείται και αντικαθίσταται με τον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 8

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την [...] ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Στρασβούργο,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος